

TONG yulduzi

Vatan yagonadir,
Vatan bittadir!

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqsa boshlagan

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi

2010-yil
2-avgust
N:31-32
(66780-81)

ISSN - 2010-6092

KOINOTDA «SAMARQAND» SAYYORASI

Suratlarda: «Chotqol»
hamda «Gagarin»
oromgohlari
hayotidan lavhalar

Aziz bolajonlar,
olamshumul
yangilikni
eshitdingizmi?
Koinotda kezib
yurgan behisob
sayyoralar qatoriga
hanuzgacha hech
kim kuzatmagan
yana bir Kichik
sayyora qo'shildi.
Uni o'zbekistonlik
yosh olimlar
Bahodir Hafizov va
Aleksey Sergeyev
aniqladilar.

Quyosh atrofida to'rt
yilga yaqin muddat
mobaynida kuzatilgan
bu sayyora xalqaro
Kichik sayyoralar
katalogiga rasman 210271
raqami bilan kiritildi.

Xorij olimlari ulug' allomalarimizning jahon ilm-u fani rivojlanishi yo'lidagi buyuk xizmatlarini tan olib, hozirga qadar beshta Kichik sayyora orani «O'zbekiston», «Avitsenna», «Ulug'bek», «Beruniy» va «Xorazmiy» nomi bilan ataganlar. Bu nomlar turli yillarda xorijlik astronomolar tomonidan kashf etilgan Kichik sayyoralariga mamlakatimiz va buyuk bobokalonlarimiz xizmatlarining e'tirofi sifatida berilgan. «Samarqand» sayyorasi esa Astronomiya institutining shahardan 120 kilometr naridagi baland tog'larda joylashgan Maydanak astrofizik observatoriyasida aniqlandi. U Quyosh atrofida - Mars hamda Yupiter orbitalari orasida kezib yuribdi.

Davomi 2-beda

2010

Tong yulduzi
2-avgust

Azim shaharning nomi koinotda abadiylashtirildi

KOINOTDA «SAMARQAND» SAYYORASI

Bir qarashda bu kashfiyat fandagi aksariyat ixtirolar singari tasodifan ro'y bergandek, – deydi O'zFA Astronomiya instituti direktori, professor Shuhrat Egamberdiyev. – Lekin har qanday tasodif ham qandaydir qonuniyat natijasi ekan hammaga yaxshi ma'lum. Yangi sayyoraning kashf etilishi Maydanak observatoriyasida uzoq yillarda eng zamoniaviy asbob-uskunalar yordamida olib borilgan tinimsiz izlanishlar samarasidir.

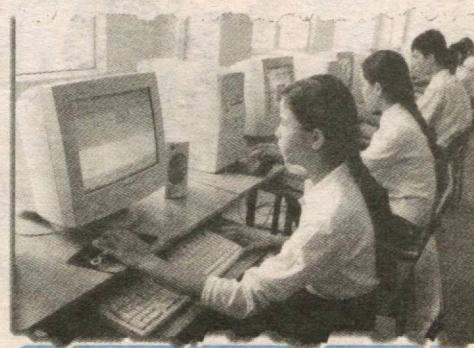
Sayyoraning aniqlanish tarixi shunday: 2007-yilning kuz tunlaridan birida Bahodir Hafizov va Aleksey Sergeyev Maydanak observatoriyasining «AZT-22» rusumli bosh teleskopi monitorida turg'un yulduzlar fonida tez harakatlanayotgan bir ob'yefti ilg'ab qolishadi. Bu ob'yeftning osmon koordinatlarini va taxminini orbitasi elementlarini aniqlab, Garvard (AQSH)dag'i xalqaro Kichik sayyoralar markaziga yuborishdi. Tez kunda u yerdan mazkur ob'yeft xalqaro kataloglarda qayd etilmagani vaunga dastlabki «2007-TU-2» raqami berilgani to'g'risida xabar keladi. Yosh olimlarning quvonchi cheksiz edi. Lekin ular aniqlagan

ob'yeftni yangi sayyora deb xulosa chiqarishga hali erta edi. Gap shundaki, dastlabki hisob-kitoblarga ko'ra, Kichik sayyoraning quyosh atrofida aylanish davri taxminan 4 yilni tashkil etadi. Binobarin, uning orbitasini to'liq aniqlash uzoq kuzatishlarni talab etardi. Sayyora yana ikki yil uzlusiz kuzatildi va uning orbitasi elementlari yuqori aniqlikda topildi. Nihoyat, 2009-yilda xalqaro Kichik sayyoralar markazidan bu – haqiqatan ham hech kim tomonidan kuzatilmagan yangi Kichik sayyora ekan va endi xalqaro kataloglarda doimiy 210271 raqami bilan qayd etilgani to'g'risida xabar keldi. Bu sayyora O'zbekistonda ilk bor ochilgan Kichik sayyoradir. Shuni e'tiborga olib, olimlarimiz mazkur sayyoraga nom berishni iltimos qilib, Prezidentimiz Islom Karimovga murojaat etishdi. Yurtboshimizning taklifi bilan Kichik sayyoraga jahoning eng ko'hna va go'zal shaharlaridan biri – astronomiya fanining rivojiga ulkan hissa qo'shgan Samarqand shahrin nomi berildi. Bu haqda Garvarddag'i xalqaro Kichik sayyoralar markazining 2010-yil 27-mayda chop etilgan 70135 sonli ko'rsmata xatida xabar e'lon qilindi.

Shunday qilib, ushbu azim shaharning nomi koinotda abadiylashtirildi.

Yaqinda Astronomiya instituti direktori, professor Sh.Egamberdiyev «Samarqand» nomli sayyora kashf qilinganligi haqidagi Garvard Kichik sayyoralar markazi tomonidan berilgan sertifikatni Samarqand shahar hokimiga topshirdi.

R.JABBOROV

OMADDAN O'ZIB YURING!

Kecha mamlakatimizdagi barcha oly o'quv yurtlari ilmga tashna yoshlari bilan to'lib-toshdi. Bo'lg'usi talabalarning hayajoni nechog'lik baland bo'lsa, daldla bo'lish uchun kelgan otanolar hayajoni ham ularnikidan kam emasdi... Sinov payti yaqinlashgani sari tashqarida faqat dalda beruvchilar goldik. Shu payt ko'zim qo'lida ruxsat qog'ozini ushlab olgancha (otasi bo'lsa kerak) kattaroq yoshdag'i kishi bilan xorijam gaplashib o'tirgan yigitchaga tushdi. Bu hol menga g'atlati tuyulib, ularga yaqinlashdim va so'radim:

– Imtihon boshlanishiga oz vaqt qoldi. Kirib hozirlik ko'rmaysizmi?

Yigitcham samimiy jilmaydi. So'ng esa qo'lidagi soatiga qarab qo'ydi.

– Hali o'n besh daqiqa bor. Bemalol ulguraman.

Yigitchaning dadilligi va o'ziga bo'lgan ishonchi meni hayratga soldi. U ichkariga kirib ketgach, otasi bilan gaplashib o'tirdik. O'g'illari Komiljon oiladagi kenja farzand ekan. Aka-opalarining bari oliyoghorda o'qigani bois ularga havas qilgan Komiljon ham yoshlik chog'idanoq shifokor bo'lishni orzu qilibdi. Orzu qilibgina qolmay bu sohaga oid ko'plab kitoblarni o'qib chiqibdi. Otasining aytganicha bor ekan. Komiljon birinchilardan bo'lib imtihonni topshirib chiqdi. Bosh barmog'in yuqori ko'tarib, «Zo'r» ishorasini qilganida, otasiga qo'shilib men ham uni beitiytor bag'rimga bosdim. Otasi faxri bilan o'g'lining yelkasidani quchdi.

– Qynalmadingmi, o'g'lim?

– Yo'q. Biladigan narsalarim tushibdi. Uyga borib yana bir solishtirib ko'raman. Menimcha, yaxshi bo'lishi kerak.

Imtihon natijalaridan ko'ngli to'lgan ota-bola men bilan xayrashib, uylariga qaytishdi. Negadir odamlar orasida ularning qorasini ko'rinxay qolguncha qarab qoldim. Ochig'i, Komiljon va uning otasiga havasim keldi.

Bunday olib qaraganda, bu unchalik katta voqeemasday ko'rindan. Aslida ham shundaymikin? Yoshligidan puxta bilim olishga intilgan Komiljon otanasi ortiqcha his-hayajon-u tashvishlardan xalos etmadimikin? Undagi o'ziga bo'lgan ishonch otana uchun beqiyos quvvat. Shunday emasmi? Shu o'rinda sizdan ham, aziz o'quvchi, ba'zi narsalarini so'ramoqchi edim. Kelasi yili maktab, litsey yoki kollejni bitirasiz. Aniq maqsadning bormi? Hozirdanoq biror kasbni tanladingizmi? Tez kunda maktab quchog'iga qaytasisiz. Bilim sirlarini puxta egallang. Har bir kuningiz samarali o'tishiga erishing. Ulkan cho'qqilarni zabt etishni dilingizga tuting. Shunda siz ham Komiljon kabi hammaning havasini keltirib, sinovlardan muvaffaqiyatlari o'tasiz. Omaddan o'zib yuring, baxt sizga yor bo'lsin!

Muharrir so'zi

BU MENING JON VATANIM!

Siz bilan, qadrli bolalar, o'zingin olamshumul yangiliklari va shukuh bilan bir-biridan farq qiladigan tarixiy kunlarga guvoh bo'lmoadamiz.

Shavkatli Vatanimizning har bir yutug'i va zafarini ko'rib, qalblaringizda:

«Bu mening jon Vatanim!»

O'n to'qqiz yoshini yorug' yuz bilan qarshi olayotgan jordan aziz shon Vatanim!» degan so'zlar baralla jaranglayotgani aniq.

Marakzi Osiyoning yuragi, deydilar uni!

Bu qadim diyormizni nafaqat Sharq, balki jahon sivilizatsiyasi beshiklariidan biri bo'lganini xalqaro jamoatchilik tan olmoqda va e'tirof etmoqda. YUNESKO qaroriga muvofiq, Buxoro va Xiva shaharlarining 2500 yilligi, Samarqand shahrining 2750 yilligi, Qarshi shahrining 2700, Marg'ilonning 2000 yilligi, azim poytaxt Toshkentning 2200 yilligi keng nishonlandi va qanchadan-qancha ulug' ajodolarimiz – buyuk tarixiy shaxslarning yubileyлari o'tkazildi.

Qadim Farg'onha, Surxon, Qashqo vohasi – uning gavharlarini. Toshkent, Samarqand, Buxoro durdona shaharlaridandir!

Vatan – ota makon, ona yurt! Naqadar dilbarsan, naqadar azizsan!

O'zbekiston!

Biz uchun dunyoda bitta, yagona durdona!

Islam bobongiz ta'kidlaganlaridek, «Vatan» tushunchasi biz uchun sajdahodday muqaddas,

sajdagohday pok va ulug' bo'lmog'i kerak.

Haqiqiy vatanparvar insonlar o'z manfaatlarini Vatanning taqdirdan, o'z xalqining orzu-istiklakidan ayrı holda tasavvur etolmaydi. O'zligini anglamagan odam Vatanni ham, uning nimaligini ham angloyolmaydi. Vatandan tashqarida Vatan yo'q. Tashqarida sog'inish va firoq bor, xolos. Vatandan bir daqiqha olib bo'lgan inson darhol uni sog'inadi, xuddi otana bag'riga talpingandek unga orziqib intildi.

O'n to'qqiz yil bizga ko'p narsalarni anglatdi.

«Men yurtimning vadofori o'g'liman!» degan gap naqadar yoqimli jaranglaydi. Bu gapni eshitgan zahotingiz qarshingizda turgan o'g'longa bo'lgan mehiringiz oniy tezlikda oshib, yuragingizni zavq-shavqqa to'ldiradi. Buyuk mutafakkir Yusuf Xos Hojib bundan ming yillar burun: «Vafodorli odam bo'lsa, men uni qidirayin», deya behuda yozmagan. Vafodorlik inson uchun buyuk qadriyat. Vafodorlik odamni beburbdlikdan, yuzsizlikdan saqlaydi. Buyuk Amir Temur bobongiz ham: «Men har kimgaki va'da bersam, unga vafo qildim», deydi. Vatanga vadofor bo'lish insonni qahramon darajasiga ko'taradi. Shu bois ham vadofor insonlarni insoniyat qadrlaydi, nomini abadiy aziz tutadi.

Bugungi kunda yurtimizda bajarilayotgan va rejalashtirilayotgan barcha ishlari siz aziz bolalarning baxt-u saodati, ertangi yorug' kelajagingiz uchun amalga oshirilmoqda. Chunki odobli, bilimdon va aqlli, imone-tiqodil farzand nafaqat ota-onaning, balki butun jamiyatning ham eng katta boyligidir.

O'n to'qqiz yil!

Siz, aziz bolalar, o'zingizning yaxshi xulqingiz, bilimingiz va chin insoniyligingiz bilan eng ulug', eng aziz bayramimizni kutib oling.

Yusuf ABDULLAYEV

*Sardor, yetakchi bo'lismi har bir o'qivechi sochlaydi. Ammo sochishning o'zi kamlik qiladi.
 Sardor, avvalo tengdoshlari orasida o'z bilimi, iqtidori, faoliyoti tashkilotchiligi bilan ajralib turishi lozim. Ortidan barchani ergashtira oladigan yetakchi haqiqiy sardordir.
 Respublika «Kamalak» Bolalar tashkiloti qoshidagi «Sardorlar maktabi»da ham har bir ishga mas'uliyat bilan yondashadigan yetakchilar tarbiyalanmoqda. Bugungi suhabatimiz «SM» faoliyati haqida.*

Maktabning asosiy vazifasi, avvalo yoshlarda sardorlik mahoratini oshirish, orqali ularda sog'lom fikr va sog'lom ongni shakkantirish, dunyogarashini kengaytirish, vatanparvarlik hissini kuchaytirish, logayditlik, beparvolik illatlarini yo'gotish, milliy qadriyatlarini o'rganish va targ'ib qilish, mugaddas tariximiz, buyuk ajodolarimiz xotirasiga hurmat tuyg'ularini rivojlantirishdan ihoratdir.

damda eng shijoatkor tinglovchilar bilan gavjumligi bizni quvontiradi.

Shohruh BOYMURODOV, «Sardorlar maktabi»ning bosh sardori:

Sardor HAKIMOV, «Ocean - Hart» guruhi rahbari:

— «Sardorlar maktabi»ga imtiyon orqali qabul qilinayotgan tinglovchida dastlab Diplom olish istagi bo'ladi.

Lekin o'quv seminarlarida faol ishtirot etish ja-ray onida «SM»ga muhabbat uy-g'onadi.

«SM» shaxsan mening ikkinchi uyim desam ham bo'ladi. Ushbu maskanda ko'p narsani o'rgandim. Har bir tinglovchi «Sardorlar maktabi — hayot maktabi» ekanligiga guvoh bo'ladi.

Dilorom PIRMUHAMMEDOVA, «SM-stars» guruhi koordinatori:

— Garchi o'zin oltinchi avlodda ta'lim olganimga qaramay, yetinchi avlodga koordinatorlik qilmoqdamman. Nazarimda, guruh koordinating yutug'i tinglovchilar bilan yaxshi chiqisha olishi, o'z tinglovchisining ko'nglini, nimalarga qiziqishini bilib olishidadir. Shuningdek, tinglovchilar uchun tashkil etilgan ilk seminar ham aynan koordinatorlar o'tishadi.

Maqsud MANSUROV, «Barakam avlod» guruhi tinglovchisi:

— Ilk bor imtiyon topshirayotganimda, «Sardorlar maktabi»ga kira olmasligimdan juda qo'rqqandim. Chunki berilgan savollar ancha murakkab bo'lib, ular orasida geografiyaga oidlari ham bor edi. Geografiya fanini yaxshi o'zlashtirmaganim shu yerda pand berdi. «Sardorlar maktabi» tufayli geografiya fanini yanada mukammal o'zlashtirdim. Maktabdagagi baholaring ham sezilarli darajada yaxshilandi. Eng asosiyisi, «Sardorlar kim?» degan cavolga javob topa oldim. O'yaymanki, «Sardorlar maktabi» yoshlarni erkin qadam tashlashlarida zinapoya bo'ladi.

SARDORLAR MAK TABI

tinglovchilar qanday ishlar bilan band?

«Sardorlar maktabi» o'zining ko'krak nishoni va bayrog'iiga ega. Uch oy davomida ta'lim olgan o'quvchilar o'z iqtidorlariga qarab bronza, kumush, oltin Diplomlar sohibi bo'ladilar. Eng bilimdon o'quvchilar esa «Murabbiylar maktabi» sari yo'l oladilar.

loyihasi», «Yulduzlar — shou» kabilar shular jumlasidandir.

Bugungi kunda qariyb 7-avlodni o'z bag'ridan uchirma qilayotgan maktab tomonidan turli bellashuvlar ham o'tkazildi.

Mazkur dargoh o'zining internet veb-saytiga ega. «www.sm.uz» yoki XTV qoshidagi «ZiyoNET» axborot tarmog'i bilan hamkorlikda tashkil etilgan «Sardorlar zn.uz» saytlari mavjud.

«Kamalak» Bolalar tashkiloti tomonidan tashkillashtirilishi an'ana tusini olgan «Vatan, do'stlik va xalqparvarlik uchun» shiori ostidagi anjumanda «Sardorlar maktabi»ning 9 nafr a'zosi ishtirot etib, ularidan 4 nafrasi sertifikat bilan taqdirlandi.

Sardor MAHKAMOV, «Sardorlar maktabi»ning bosh asoschisi:

— Har bir insonda qaysidir ma'noda bilim manbai bo'ladi. Lekin inson o'z imkoniyatlardan hamma vaqt ham to'liq foydalanma olmaydi. Insонning yashashi uchun hayotiy ko'nikma zarur. Nazarimda, «Sardorlar maktabi»ni tashkil etishdan asosiy maqsad ham aynan shu hisoblanadi.

Bugun «SM»ni olti mingdan ziyod yoshlar tugatdi. Lekin bizning yana bir maqsadimiz — yoshlarning soniga emas, ularning sifatiga e'tibor qaratishdir. Respublikamizning deyarli barcha viloyat, shahar va tumani bo'limlarida faoliyat yuritayotgan mazkur o'quv dargohi ayni

Maktabni tinglovchilar loyiha topshirish bilan yakunlaydilar. Tabiiyki, ular uchun mazkur yo'naliш bo'yicha maxsus seminar ham tashkil etilgan. Loyihada, asosan, mavzuning dolzarbligi, muhimligi va albatta yoshlarga foydasini amaliyatdir.

Ushbu maskan boshqa ta'lim muassasalaridan tubdan farq qiladi. «Sardorlar maktabi» oddiy to'garak emas, balki katta o'quv maskani hisoblanadi.

Muhiddin NURIDINOV, «Sardorlar maktabi»ning Toshkent shahar bosh sardori:

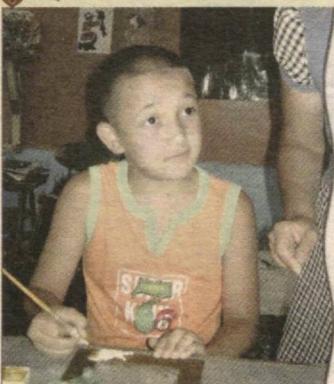
— O'yashimcha, mazkur o'quv maskani yoshlarga bilim beribgina qolmay, ularning bo'sh vaqtlarini mazmunli tashkil etishga ko'maklashadi. Guruh rahbarlarimiza bir qiz o'zining achchiq taqdirini so'zlab, undan maslahat so'rabdi. Sardor qizga bu vaziyatdan qanday chiqib ketish yo'lini tushuntiribdi. Biroz vaqt dan so'ng, o'z yo'lini topib olgan qiz guruh rahbariga atab she'r yozib ke libdi. Nazarimda,

«Sardorlar maktabi»ning yutug'i ham mana shunda.

Sahifani Feruza SOYIBJON qizi tayyorladi

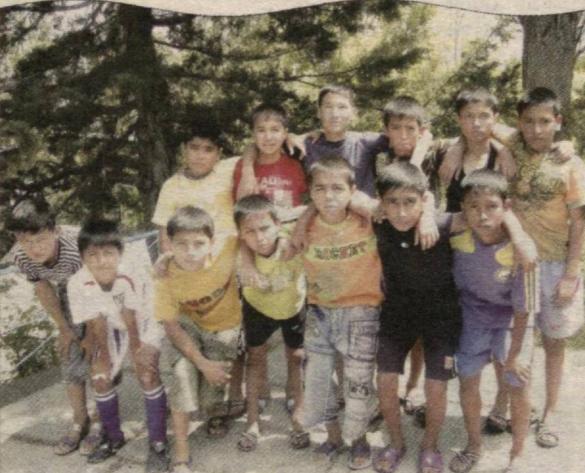
7-sayyora dam oluvchisi Ibrohim Islomov «Mohir qo'llar» to'garagiga muntazam qatnab, uy hayvonlarini qoyilmagom qilib yashashni o'rganib olibdi.

«Paxtakor - 98» futbol akademiyasida bolajon murabbiy Lenur Erkinovich Yeremeyevini nafaqat shogirdlari, balki ularning ota-onalari ham juda yaxshi ko'rishiadi.

Shirin suhat - dilga rohat.

XORAZMLIKLAR PARKENTDA...

Bu qanaqasi bo'ldi, deysizmi? Hozir, biroz shoshilmang, barchasini tushunib olasiz. Yozgi ta'til sayohatga boy faslidir. Xorazm viloyatidan tashrif buyurgan 300 nafar o'g'il-qiz Toshkent markaziy temiryo'l vokzalida tantanalni kutib olindi. Mehmonlarni Parkent tumanidagi «Boychechak» yozgi oromgohi quchoq ochib kutib oldi.

Toshkent viloyati kasaba uymushmali tashkilotlari birlashmasidagi aka-opalarigizingiz xabar berishlaricha, «Barkomil avlod yili» Davlat dasturiga asosan yozgi ta'til davomida xorazmlik 1000 nafar o'g'il-qiz navbat bilan so'lim Parkent tumanida mazza qilib dam olmoqdalar.

«Oromgoh – 2010»

OROLBO'YILIKLAR ESA SAMARQANDDA

Bu ko'hna va navqiron tarixiy shaharni ko'rishni dunyo bolalari orzu qilishadi. Ana shunday beg'ubor orzular ijobatি Orolbo'yi bolalariga «Barkomil avlod yili»da nasib etdi. Tog' yonbag'ridagi Urgut tumanida joylashgan Bolta Nabiyev nomli oromgohning ikki bosqichida 450 nafar bolalar dam oldilar. Uchinchi mavsumda esa faqat Orolbo'yi bolalar dam olishayti. 260 o'rinci yotoqxona, oshxona ular xizmatida. Sport maydonchalarini, ma'naviyat xonasi bolajonlar bilan gavjum. Shu kunlarda tengdoshlarining tarbiyachilar bilan birgalikda go'zal shahar bo'ylab sayohat qilishni rejalashtiriyapti.

Kishi balandlikda juda ko'p narsalarni his qiladi. Siz ham balandlikda ona yurtimizning iliq taftini sezib, rohatlangan bo'lsangiz, ajabmas!

BEQIYOS GO'ZALLIK

Ko'plab tengdoshlari qatori «Paxtakor - 98» futbol akademiyasining tarbiyalanuvchilari Toshkent viloyati, Bo'stonliq tumanida joylashgan fazogir Yuriy Gagarin nomli oromgohda dam oldilar.

Ularning qanday hordiq chiqarayotganliklarini bilish maqsadida, Chorbog' tog'lari tomon yo'lga tushamiz. Yo'l-yo'lakay tabiatning mo'jizaviy qudratidan, takrorlanmas go'zalligidan hayratlar ummoniga g'arq bo'lamiz.

Tog'ning past-u baland yo'llaridan oromgoh darvozasiya yetib kelgach, bolalarning qo'ng'iroqdek shodon qiyqirqlari qulorra qalinadik. Quyuq daraxtorlar u baland tog'lar ham go'yo ularning quvonchiga jo'r bo'layotgandek...

«Gagarin»da hordiq chiqarayotgan yosh futbolchilarni biz faqat futbol maydonida uchratamiz, deya xato qilbimiz. Jamoa darvozaboni Sardor Sodiqovni oromgoh kutubxonasida «Olam va odam» ensiklopediyasini o'qiyotgan, yarim himoyagi Valixon Valixonovni rasmlar tanlovida qatnashayotganini, markaziy himoya chizig'i ustasi, jamao sardori Yusuf Shoyimovni esa stol tennisi mashg'ulotlari bilan band holatda uchratib, rosti, ajablandik. Oromgohda sportchi bolalarning madaniy-ma'naviy tafakkurini yuksaltirish uchun barcha qulaysiliklar mavjud.

QUVASOYLIKLER ASLO ZERIKMAYDILAR

Har yili yozgi mavsumda Farg'ona viloyati, Quvasoy shahridagi «Kimiyoqar» dam olish oromgohi «Farg'onaazot» o'chiq-hissadorlik jamiyati a'zolarining 960 nafardan ziyod farzandlarini o'z bag'riga oladi.

Hozir ham 240 nafarga yaqin bolajonlar miriqib hordiq chiqarishmoqda. Bolalar o'z

siz bunday ishni qanday uddalagan bo'lardingiz? Ammo shahrisabzlik bolalarga tarbiyachilar yordam qo'lini cho'zishdi. Qisqa vaqt ichida ular ishga kirishib ketishdi. Qarang-a, tog'lar bag'rida mo'jiya yaratish qiyin emas ekan. Oromgoh atrofidagi mayin qum, mayda shag'al, singan daraxt shoxlari-yu xarsang toshlar ham bolalar nazaridan chetda qolmadik. Hash-pash deguncha, epchil bolalar ko'p qavatl mehmonxona maketini yasadilar. Qad rostlagan binoga ko'rfazga otosh «Guanabara» deb nom qo'yildilar.

Albatta, oromgohda bunyod etilgan «Guanabara» tajribali me'morlar ishidan anchagina farq qiladi. Asosiyi, oromgoh ularga mukammal loyihiilar yaratishni o'rgatdi.

MEN A'LOCHI BOLAMAN

Sav'onhani o'qib, hayron bo'layotganingizni sezib turibmiz. Iye, o'ngohda ham a'lochi bolalar bo'lar ekanmi, deysizmi? Avvaliga biz ham xuddi siz kabi hayratga tushgan edik. Ammo Sirdaryo viloyati, Boyovut tumanining «Shodlik» oromgohida a'lochi bolalar ko'pligini ko'rib, hayratimiz targidi. Maktabda olingan puxta bilim bolalarga oromgohda an'aga aylangan insho va rasmilar tanlovi, «Quvnoqlar va zukkolar», «O'zbekiston - umumiyyiyimiz», «O'yla, izla, top!», «Men ingliz tilini bilaman» hamda «Men a'lochi bolaman» kabi tanlovlarda juda asqotyapti.

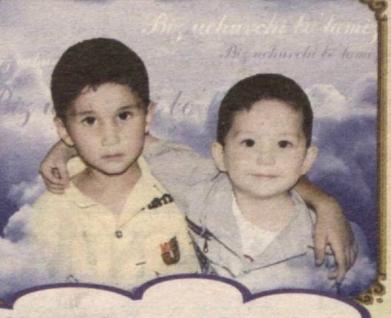
Bundan tashqari, turli mavzudagi viktorinalar, asfaltga rasm

Joriy yilda yurtimizda faoliyat ko'rsatayotgan 918 ta oromgohlardan 215 tasi statsionar, 703 tasi kunduzgi oromgohlardan tashkil topdi. Rejada ko'rsatilgan 245.000 nafar dam oluvchilar ko'rsatkichi 26-iyulgul qadar 243.358 nafarga yetdi. Uchinchi mavsumda statsionarlarda 34.675 nafar, kunduzgi oromgohlarda esa 20.112 nafar bolajonlar ta'til gashtini surmoqdalar. Ayni pallada 14.694 nafar tengdoshlarining (shundan 8.379 tasi statsionar), 6.315 tasi esa maktablar qoshidagi oromgohlarda hordiq chiqarmoqdalar.

BU MUQADDAS VATANDA AZIZDIR INSON

Biz uchunchi bo'lgan

Biz uchunchi bo'lgan

Olamga boq, naqadar go'zal,
Nurafshondir oppoq tongimiz.
Olislarga entikkan mahal,
Yuksaladi g'urur, ongimiz!

Tengdoshingiz Mohlaryoyi Abdullayeva Toshkent shahridagi 169-maktabning 7-«A» sinifida tahsil olmoqda. Maktabdagagi a'lo baholari, namunali xulqi uchun har yili «Maqtov yorlig'i», otanasi esa tashakkurnamalar oladi. Erkin fikrlashni va o'z fikrini bayon qilishni yoqtiradi. Ingliz tilini sevib o'rganadi.

Yana she'lar mashq qiladi. Birinchisi o'qituvchisi Mahmuda Raimova hamda hozirda ta'lim berayotgan ustozni Dilara Boykeldiyevaganabat yozgan she'riari barchaga birdeq yoddio.

Quyida kelajakda jurnalist bo'lish ishtiyoqidagi tengdoshingiz ijodidan namunalar o'qisiz.

ORZU

Inson borki, umid-la yashar,
Qalba sevinch uyg'otar orzu.

Ezgulikka boshlayli bizni,
U qalbdagi eng ajib tuyg'u.

Har bir orzu bir yulduz misol,

Bizga hamroh bo'lib yuradi.

«Menga yetmoq istasang intil»,
Degandayin imlab turadi.

TA'TILDA

Imtihonlardan o'tib,

Qo'rquv, hayajon ketib,

Quvnoq yozgi ta'ilga,

Mana, keldik biz yetib.

Bolalarning quvonchi,

Ichiga sig'maydi hech.

O'yashdash ko'chada,

Har kuni erta-yu kech.

Bolajonlar, biz bilan oromgohlarga sayohat qilib zerikmadingizmi? Aslo, deysizmi? Axir zerikishga vaqt bo'lmadi, to'g'rimi? Oromgoh har biringizning iste'dodingiz, iqtidoringiz, mahoratingizni yana bir bor sinovdan o'tkazdi. Ko'plab do'star topdingiz, yangi o'quv yiliga kuch-g'ayrat to'pladingiz.

Ma'mura MADRAHIMOVA,
Gulyuz ORIFJONOVA

TOG'LARDAN DARS OLGAN BOLALAR

Yozgi oromgoh - 2010

ixtiyorlariga topshirilgan 10 ta yangi kompyuterdan unumli foydalanshmoqda. Viloyatning «Kimiyoqar» madaniyat saroyi, «Asr» raqs guruhni hamda qo'g'irchoq teatri jamoasi o'z chiqishlarini bilan bolalarning ko'ngilli hordiq chiqarishlariga hissa qo'shishyapti.

«Kimiyoqar»da uchinchi mavsum boshlandi. O'yalmizki, bu mavsumda ham farg'onali bolalar aslo zerikmaydilar.

MIROQIDA MEHMOMMZ

Bolalar, gazetamizning avvalgi sonlarida sizlarga Shahrisabz tumanidagi Miroqi qo'rg'onida joylashgan «Lochin» oromgohi haqida so'zlab bergandik. Endi esa shu qo'rg'onagi «Kelajak ovozi - 2010» o'quv oromgohida ham mehnom bo'ldik.

Oromgohda har bir guruh go'yoki dunyodagi yirik megapolislar singari faoliyat yuritishidan ajablandik. «Mening shahrim» tanlovida ishtirot etayotgan tarbiyalanuvchilarga Rio-de-Janeyroning yangi qiyofasini kichik makedta ifodalash vazifasi topshirilgan ekan. Qiziq,

chizish, sport musobaqlari ham bolajonlarning mazmunli dam olishiga xizmat qilyapti. A'lochi bolalar esa olimlar, yozuvchi va shoirlar, san'atkorlar u-bastakorlar bilan uchrashuvlarda bilimlarini yanada boyitishyapti.

Hikoyamizni o'qib, siz ham «Shodlik»ka otlanayotgan bo'lsangiz, to'g'ri qilasiz. Axir oromgohda uchinchi mavsum davom etmoqda.

OROMGOHNING OPPOQ TONGLARI

Ha, ha, ishonavering, bu oromgohda dam olayotgan bolajonlar quvnoqlikda barchani ortda qoldirdilar. Chorvoq suv omborining janubiy-sharqiy qismi, Burchmulla ovulining bahavo joyida joylashgan «GRAND NEWLAND» oromgohida asosiy e'tibor ingliz tilini o'rgatishga qaratilgan. Bu esa ingliz tiliga qiziquvchi tengdoshlarining uchun ayni muddao bo'ldi.

Quyosh bilan barobar uyg'ongan bolajonlar erta tongdanog karate, aymaldo mashqlari bilan badanlarini chiniqitrib oladilar.

Xoreografiya to'garagi rahbari Lyudmila Vasiljevna to'garak a'zolariga ajoyib-u g'aroyib o'ynilar o'rgatib, charchamas ekan. Bolajonlar bu o'ynlarni har mavsumda o'tkazildigan sirk tomoshalarida ko'rib, hayratlarini yashirilmaydilar.

Bolajonlar, biz bilan oromgohlarga sayohat qilib zerikmadingizmi? Aslo, deysizmi? Axir zerikishga vaqt bo'lmadi, to'g'rimi? Oromgoh har biringizning iste'dodingiz, iqtidoringiz, mahoratingizni yana bir bor sinovdan o'tkazdi. Ko'plab do'star topdingiz, yangi o'quv yiliga kuch-g'ayrat to'pladingiz.

Ma'mura MADRAHIMOVA,
Gulyuz ORIFJONOVA

2010

Tong yulduzi
2-avgust

Nilufar OMONOVA
 Surxondaryo viloyati,
 Sherobod tumanidagi 9-
 ixtisoslashgan maktab-
 internati tamomladi.
 Hozirda Sherobod peda-
 gogika va iqtisodiyot
 kollejida tahsil olayot-
 gan ijodkor tengdoshingizning
 «Nilufar gul» nomli ilk to'plami
 bosmadan chiqdi. Quyida mazkur
 to'plamga kirgan she'rlardan
 o'qiyisiz.

VATANIM

Ona shahrim Sherobod,
 Bo'lay senga loyiq qiz.
 Baxtiyorman bag'ringda,
 Yangi qishlog'im aziz.

Salom berib o'taman
 Tanishlarni ko'rganda.
 Xuddi erkin qushdayman,
 Quchog'ingda yurganda.

Kollej tomon shoshaman,
 O'qituvchim kutadi.
 Qadrli daqiqalar,
 Qalbimga nur tutadi.

Sharqning go'zal maskani
 O'zbekiston vatanim.
 Farzanding Nilufarman,
 Senga fido bu tanim.

TABIAT

Salom ona tabiat,
 Seni sevaman doim.
 Ilhom berasan menga,
 Qarab turib muloyim.

Tog'lar mag'rur yil bo'yi,
 Bag'ridan suvlar oqar.
 Quyosh chiqqanda kulib,
 Nurlari dilga yoqar.

To'rt faslda libosing,
 O'zgarar har xil tusga.
 Kelinchak bahoroyni,
 O'xshataman tovushga.

Yoz va kuzning oylari,
 Sarxil mevalar pishar.
 Qishning oppoq qorlari,
 Go'yo ko'kka yopinar.

Har faslding gashti bor,
 Kunlar, tunlar ham go'zal.
 Tabiat inson uchun,
 Aytar ajoyib g'azal.

Nilufar OMONOVA

Ularning uyi to'rt xonali.
 Katta xona – mehmonlar uchun.
 Bu xonaga tutash kichik bir
 xonada ota-ona turishadi.

Ko'cha eshikdan yon
 tomonda yana ikki xona.
 Kattaroq xonani erkato Afzal,
 kichikrog'ini uning singlisi – aqlili,
 dono qiz Mahfuza egallagan.

Tun, Barcha uyquda. Afzal
 uyg'onib ketib, chiroqni yoqdi.
 Karavotdan oyoqlarini pastga
 tushirib, biroz o'ylanib o'tirdi.
 Nihoyat, o'midan turib kiyindi.
 Oyoq uchida yo'lakka chiqib,
 singlisi yotgan xona eshigini sekin
 taqillatdi. Mahfuza qotib uxbab
 yotgan ekan, anchadan so'ng
 cho'chib:

– Kim u? Kim? – deb
 so'radi.
 – Men... Bu yoqqa bir
 chiq!

Yana ancha vaqt o'tib,
 xalat kiygan Mahfuza
 Afzalning
 xonasiga kirdi.

– Ni ma
 deysan?
 – O'tir, – dedi endi deraza oldidagi kursida o'tirgan
 Afzal.

Mahfuza boshqa kursidan joy oldi.

– Ni ma bo'ldi?
 – Hech narsa... Faqat yomon bir tush ko'rdim.
 – Tushingni ertaga qoldirib bo'lmash ekanimi?
 – Yo'q, hozir aytmasam, tars yorilaman... Bu
 senga ham tegishli. Ikkimiz uchun ko'rganga
 o'xshayman.
 – Xo'p. Qulog'im senda, – dedi Mahfuza
 kattalardek.

Rashid ko'chadan kelayotib, bobosiga duch keldi.
 Bobosi oppoq soqolli qariya bilan gaplashib kelayotgan
 edi.

– Bolalarim yaxshi chiqdi, baraka topsin, har biri
 bilan iftixor qilaman, faxrlanaman, – dedi qariya.
 Nevaralarim ham unib o'sishmoqda, zamon tinch,
 hamma sharoitlar bor, o'qib bilim oling, deb nasihat
 qilaman ularga ham.

– Shunday yorqin kunlarda
 yurtimizning ulkan yutuqlari bilan iftixor
 qilamiz, deb o'ylagan edikmi?! –
 bobosi sherigiga qaradi.
 Aytingizday, bugungi bolalarimiz
 biz o'qimagan kitoblarni o'qib, imonli
 insonlar bo'lib voyaga yetishsa, deb
 duo qilaman men ham.

– Shularning kamolotini ko'rib, iftixor
 qilib yuraylik, – deya qariya Rashidga qaradi. –
 Sen ham, bolam, yurtning, elning suyukli farzandi bo'li!
 – Buning uchun nima qilishim kerak, bobojon? –
 so'radi Rashid biyron tilda tortinmay.

Qariyalar miriqib kulishdi.

– Buning uchun qalin kitoblarni ko'proq o'qish kerak,
 jori bolam! – dedi bobosi.

Rashid shu paytgacha qalin kitoblarni
 o'qimaganidan uyalib, yerga qaradi. Yozgi ta'tilda bor-
 yo'g'i uchta ertak o'qidi, o'zi biladi, bu oz.

– Siz menga shunday kitoblar olib berasizmi?

Bobosi uning gapiga kulib qo'ya qoldi-da:

– Senga noyob kitoblar olib beraman. Kelajakda
 sendan iftixor qilib yashay, bolam! – dedi.

– Iftixor nima, bobo? – so'radi u.

Bobosi javob qildi:

– Iftixormi, bolam? Iftixor – faxrlanish, quvonish
 degani, bolam! Mana, sen O'zbekiston – o'z Vataning

Elning suyukli farzandi bo'l!

BIZ KIM

Omon MUXTOR

– Sen bu yil o'nga kirding, shundaymi?
 – Shunday. Sen o'n
 uch, men o'n.
 – Tushimda sen kap-
 katta, qirqmi-ellikka kirgan ayol
 emishsan. Guzar boshida pistar-
 qurut sotib o'tirgan emishsan...
 – Hech qachon! – dedi
 jahli chiqib Mahfuza. – Tushing
 ham qursin. Men – o'z singling
 to'g'risida shunaqa tush
 ko'rishga uyalmadingmi?
 Uyalmay meni uyg'otib, gapirib
 o'tirganingni-chi?

– Kechirasdan. Nega bunday
 tush ko'rdim. Senga qarab shunday
 ko'nglim achidiki... Bechora singlim, deb
 o'yadim. Ishon! Yomon tush deyapman-ku.
 – To'xta, tushingda men pistar-
 qurutmi sotayotgan bo'lsam, sen nima
 qilayotgan eding? Taxida o'tirgan
 ekansanmi?

– Hamma balo shunda-
 ki, men ham... yoshim sendan

BO'LMOQCHIMIZ?

katta, ko'chada bo'sh shisha, eski ashqol-dashqollarni
 yig'ib yurgan emishman, – dedi Afzal ezilib. – Burnim
 qip-qizil, yuzim burishib-bujmaygan. O'z aft-angorimni
 ko'rib, jonim tovonima tushdi. Ey Xudo, shu menmanmi,
 deb yubordim. Bunisi ham mayli. Sen bilan ikkimiz
 urishayotgan ekanmiz. Senga baqirib, uyg'onib ketdim.

– Kunduzi har xil ahmoq gaplarni o'ylab yurasan.
 Bo'lmasa bunaqa tush ko'rmasding, – deb hukm
 chiqardi Mahfuza. U endi jahli chiqishidan ko'ra
 ko'proq xafa edi.

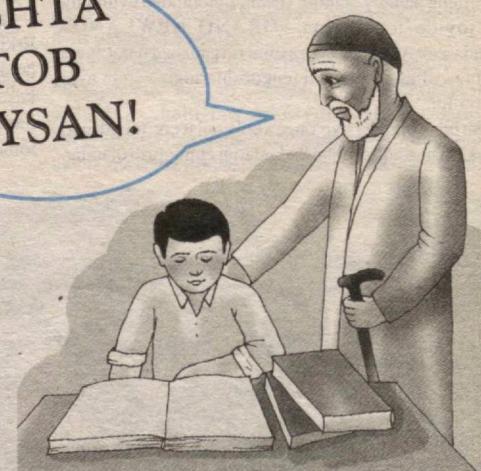
(Davomi bor)

haqida xushxabar yoki biror xorijlikdan yaxshi gap
 eshitsang, quvonasamni? Quvonasan! Ana shunda
 iftixor paydo bo'ladi. Bir kun sen ham chuqur bilim
 olib, Vataning, xalqingga munosib xizmat qilsang,
 noming bilan iftixor qiladilar.

– Men siz orzu qilganday odam bo'laman, bobojon!
 – Barakalla, bolam, barakalla! Yaqinda qanaqa
 bayram bo'ladi?

– Mustaqillik bayrami, bobojon!

**BESHTA
 KITOB
 O'QIYSAN!**

– Bayramgacha beshta kitob o'qib, mazmunini
 menga aytib berasan! Menga bayram sovg'ang shu
 bo'ladi!

– Xo'p bo'ladi, bobojon!

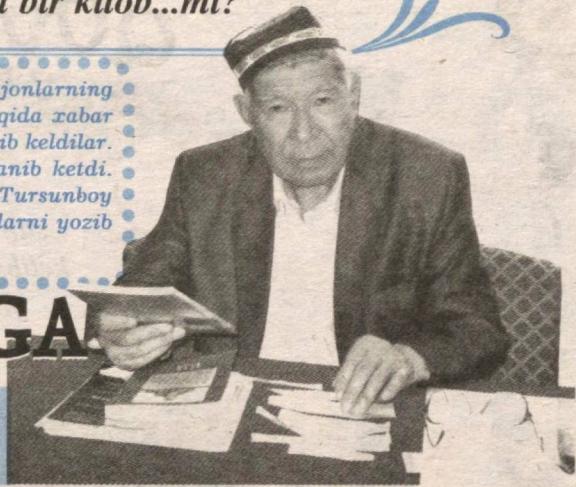
Bobo va nevara kitob do'koniga kirib ketishdi...

Nargiza HUSENOVA, tadqiqotchi

- Aziz o'quvchilar, yodgingizda bo'lsa, 26-iyul kuni soat 10.00 da bolajonlarning sevimli shoiri Tursunboy Adashboev bilan bevosita 'mologot bo'lishi haqida xabar berган edik. O'tgan dushanba Tursunboy aka tahririyatga barvaqtgina kirib keldilar. Hali salom-aligimiz poyoniga yetmasdanoq, telefon qo'ng'iroqlari boshlanib ketdi. Birinchi bo'lib savol berish niyatidagi betoqat muxlislarimiz bizni ham, Tursunboy akani ham shoshib qo'yishdi. Qog'oz-qalamlarimizni shaylab, biz savollarni yozib olishga, Tursunboy aka esa ularga javob berishga kirishib ketdik.

BEVOSITA MULOQOTGA MARHAMAT!

Xorazm viloyati, Hazorasp tumanidagi 34-maktab o'qituvchisi Qo'zi ISMOIL ulogni ilib ketdi, binchilardan bo'lib qo'ng'iroq qildi.

1 -E'tibor bersangiz, keyingi paytlarda televide niye orqali bolalar yozuvchilar ijdiga oid ko'rsatuvalr kamayib ketyapti.

-Nafaqat viloyatdagi o'qituvchi, muallimlar, balki biz bolalar adiblari ham «Barkamol avlod yili» munosabati bilan bunday ko'rsatuvalr qayta tiklansa, degan niyatda edik. Ezgulikning kechi yo'q deyishadi-ku, hali ham umidimiz so'ngani yo'q.

2 Zafar ISOMIDDIN, Farg'on'a viloyati:

-Nazarmida, «Cho'lpon» nashriyoti bolalar yozuvchi va shoirlarining original asarlari o'rniiga, tarjima asarlarni chop etish bilan banddek.

-Bo'lishi mumkiun. Bu nashriyotning ishi. Ammo Siz-u biz orzu qilgandek ko'proq original asarlarni chop etilsa, yaxshi bo'lardi. «Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi, «O'zbekiston», «G'afur G'ulom» nashriyot-matbaa ijodiy uylari bu xayrli ish bilan baholi qudrat shug'ullanib kelishyapti.

5 Xudoyberdi KOMILOV, Samarqand viloyati, Urgut tumanidagi 97-maktab direktori:

-Mening savolim badiiy kitoblar addadining kamili xususida. Badiiy kitoblar 5 ming, ko'pi bilan 10 ming nuxsada chop etiladi. O'zingizga ma'lum, respublikamizda 10 mingga yaqin maktab bor. Har bir maktabda o'rtacha 1000 nafardan o'quvchi tahlis olsa, 10 ming nuxsada chop etilgan kitob 1000 o'quvchiga bittadan, 5 ming nuxsada bosilgan kitob esa 1000 o'quvchiga yarimdan to'g'ri kelar ekan-da. Bu tuyani cho'mich bilan sug'orishdek gap emasmi?

Shu o'rinda bir taklif kiritmoqchi edim: ommaviy, madaniy axbor xurujlariga qarshi davlatimiz tomonidan bir dastur ishlab chiqilsa. Bunday xurujlarga qarshi farzandlarimizni badiiy adabiyotlar bilan qurollantirishimiz kerak.

-Xudoyberdi ukamizning savoli shu kunning eng dolzarb savollaridan biri bo'ldi.

Yaqinda «Sharq» nashriyotida bolalar shoiri Zafar Isomiddinning «Arslonshohning patiri» nomli kitobi 10 ming nuxsada chop etildi. Nashriyotning Farg'on'a va Andijon viloyatlarida kitob do'konlari bor. Demak, bu kitob farg'onalik va andijonlik o'quvchilar qo'liga yetib bordi. Xo'sh, boshqa viloyatdagi kitobxonlar-chi?

Kezi kelganda, kitoblarining narxlari xususida ham to'xtalmoqchidim. Ayrim nashriyotlarda bolalar uchun adadi 300 dona, narxi 3000 so'mdan bo'lgan badiiy kitoblar yoki adadi 5000, narxi ham 5000 so'mdan kitoblar chiqarishadi. Bunday narxdagi kitoblarni hamma ota-onalar ham farzandlariga sotib olib berish imkoniyatiga ega emaslar.

Xudoyberdining taklifi ham juda o'rini. Farzandlarimiz ongidagi bo'shlioni to'ldirish uchun ko'proq badiiy kitoblar nashr etilishi kerak. Balki bolalar adabiyotiga e'tibor susaygani bois, bolalar adiblari kamayib ketayotgandir, degan fikriga ham qo'shilaman. Darhaqiqat, Dilshod Rajab, Kavsar Turdiyeva, Abdurahmon Akbar kabi ijodkorlarimiz o'mini to'ldiradigan shoir va yozuvchilarimiz yo'q hisobi.

3 Aziz RAZZOQOV, talaba, Amerika Qo'shma Shtatlari:

-Istiqlol sharofti bilan biz o'zbekistonlik yoshlarga havas qilsa arzirli shart-sharoitlar yaratildi. O'qiyman deysizni, hunar o'rganaman deysizmi, marhamat! Hatto chet ellarda tahsil olishimiz uchun ham imkoniyatlar bor. Uka va singillarimiz ham bunday g'amxo'rliklarga javoban puxta bilim olib, til o'rganib, biz kabi xorijlarda tahsil olishlarini istardim.

-O'zbekiston bolalar mamlakati, biz bolajon xalqimiz. O'gil-qizlarimiz uchun yaratilayotgan sharoitlar barchamizni quvontiradi. Darhaqiqat, o'g'limiz Azizbekta limni chet ellarda davom ettirayotgan ekan, demak, u makkabda a'lo o'qigan, chet tillarini mukammal egallagan. Men Azizbeklar safi kengayishini, O'zbekistonimiz kelajagi bo'lgan farzandlarimiz xorijda olgan bilimlarini yurtimiz ravnaqi yo'lida sarflashlarini istayman.

Xurram RAIMOV, bolalar shoiri:

6 -Radioda bolalar uchun beriladigan badiiy eshitirishlar keskin kamayib ketdi. Menimcha, bolalar adiblarining ijodiy portretlari radio orqali ham berib borilsa, maqsadga muvoqiq bo'lardi.

-Xurramjonning savolda jon bor, radioda bolalar uchun berilayotgan eshitirishlar kamayib ketgani rost. Bolalar ijodkorlarining portretlari radio orqali berib borilsa, nur ustiga a'lo nur bo'lardi. Chunki radio eshitadigan yurtimizning tog'li hududlari, olis-olis ovul va qishloqlari talaygina.

ishlar amalga oshirilyapti. Mazkur nashriyotda «Muallifning birinchi kitobi» seriyasi taskil qilinsa, yaxshi bo'lardi.

-Darhaqiqat, mazkur nashriyotda amalga oshirilayotgan ishlar maqtovga loyiq. Kengashimiz tavsiysi bilan ko'plab kitoblar bosmadan chiqqi va yana bir qanchasi nashrga tayyorlanyapti. «Muallifning birinchi kitobi» seriyasida yoshlarimiz ijodiga ham keng o'rinn berilsa, nur ustiga a'lo nur bo'lardi.

8 Hamroqul MUHAMMADIYEV, Surxondaryo viloyati, Sariosiyo tumanidagi 35- maktab o'qituvchisi:

-Tumandan olisdag'i qishloqda yashaymiz. Sakkiz nafar nabiram bor. Ularning adabiyotga mehr qo'yib ulg'ayishlarini istayman. Zero, qalbida adabiyotga, she'riyatga havas bo'lgan bolalardan yomonlik kutib bo'lmaydi. Shu ma'noda bolalar adiblari bilan uchrashuvlar nabiralarining adabiyot bo'stoniga ilk qadam qo'yishlarida turkti bo'ladi, deb o'layman. Bunday uchrashuvlar tashkil qilishning yo'l-yo'riqlari qanaga?

-Keyingi ikki yil ichida ijodkorlarimizning viloyatlaridagi kitobxonalar bilan yuzma-yuz uchrashuvlari biroz jonlandi. Yozuvchilar uyushmasi va uning qoshidagi «Ijod fondi»ning rejulari katta. Ana shu reja asosida respublikamizning olis-olis tuman va

4 Aziza JALILOVA, poytaxtdagi 249-maktabning 8-sinf o'quvchisi:

-Maktab darsliklaridagi badiiy asarlar ham adabiyot kengashi muhokamasidan o'tadimi?

-4-sinfgacha bo'lgan darsliklardi badiiy asarlar Yozuvchilar uyushmasi qoshidagi Bolalar va o'smirlar adabiyoti kengashi a'zolari nazaridan o'tkaziladi. Bu sohada Respublika ta'lim markazi bilan mustahkam aloqa o'rnatganmiz. Ko'pincha darslikka kiritilgan hikoya va ertaklarni mualliflar qaysi xalqqa tegishli ekanligini aytishmaydi. Keyinchalik ularni mualliflarning o'zları to'qishgani ayson bo'ladi. Amir Temur, Alisher Navoiy, Zahiddin Muhammad Bobur kabi buyuk allomalarimizga bag'ishlangan she'rlarni adabiyotdan yiroqroq insonlarga yozdirish, shuningdek, darslikka badiiy saviyasi bo'shroq she'rlar ham tasodifan krib qolish hollari ham uchrab turadi.

Avvallari didaktik, pand-u nasihat ruhidagi she'rlar ko'proq berilardi. Menimcha, bunday she'rlar me'yorda bo'lishi kerak. To'g'ri yur, to'g'ri tur, kattalarga salom ber kabi pand-u nasihatlarini ota-onalar aytishlari kerak. Shoira esa bolaning aqlini qayraydigan, fikrini charxlaydigan she'rlar yozishi kerak.

7 Ma'mur QAHHOR, Qo'qon pedagogika instituti o'qituvchisi, falsafa fanlari doktori:

-«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasida bolalar adabiyotlarini nashr etilishi borasida talaygina xayrli

ishlar amalga oshirilyapti. Mazkur nashriyotda «Muallifning birinchi kitobi» seriyasi

qishloqlaridagi kitobxonalar bilan ijodiy uchrashuvlar qilish niyatidamiz. Yaqin orada Sizning nabiralaringiz bilan ham uchrashib qolsak, ajabmas...

Muloqotimiz davomida telefon qo'ng'iroqlari tinmadi, savollarning oxiri ko'rinnadi. Lekin vaqt olyi hakam. Uni yakunlash arafasida shoirimizga bir savol bilan murojaat qildik:

-Savollar ichida sizga eng yoqqani?

-Samarqandlik ukamiz Xudoyberdi Komilovning savoli menga juda ma'qil bo'ldi. Uningdek jonkuyar, e'tibörla, farzandlarimiz ma'naviyatiga befarq bo'lmagan ustoz va

muallimlarimiz safi kengayaversin!

Tursunboy akaga muloqotimizdagi ishtiroklari uchun samimiy minnatdorchilik bildiramiz.

Feruza JALILOVA yozib oldi

QUVNOQ TA'TIL

Bir tug'ishgan ikki yigit,
Bo'yulari kelar tizzadan.
Qolmaydi sizdan, bizdan,
Saqlaydi qordan, muzdan.

TOPISH MOQLAR

To'rt yonida to'rtta oy,
Boshimga berar chiroy.

O'zi oppoq, to'rburchak,
Turar joyidir cho'ntak.

POLIZDAGI HANGOMA

Xoh ishoning, xoh
ishonmang, yaqinda
polizda bir ajoyib
hangoma bo'ldi...

Asqar ikkımız kattalarga qovun-tarvuz terishda ko'maklashayotgan do'stlarimiz Muzaffar bilan Abdulazizni ko'rgani borgandik. Chanqab turganidanmi, shiyponning bir chetida dumalab yotgan kattakon tarvuz ko'zimiga olovdek ko'rinih ketdi. Pichoq tortib yuborgandik «paq» etgan ovoz chiqdi. Qarasak, u tarvuz emas, koptok ekan...

Ertasi kuni do'stlarimizga ko'maklashish uchun yana polizga bordik. G'arq pishgan qovun-tarvuzlarni terib bo'lgach, salqinda biroz dam oldik. Shiypon yonida dumalab yotgan koptokni ko'rib, futbol o'yagimiz kelib qoldi. Asqar ikkımız «kim o'zar»ga yugura ketdik. Kim birinchi yetib borsa, koptok uniki bo'lardi-da.

Asqardon avvalroq yetib borib, koptokni zarb bilan tepganimni bilaman... Keyin nima bo'ldi deng? O'riqning zo'ridan baqirib yubordim. Keyin bilsam, biz koptok deb o'ylagan narsa haqiqiy tarvuz ekan...

Dilmurod ELIBOYEV,
Samargand viloyati, Pastdarg'om tumanidagi
40-maktabning 5-sinf o'quvchisi

SO'Z O'YINI

Jahongir dedi Javohirga
Bir savolim bor senga.
O'g'ri bilan to'g'rinining,
Fargini ayt-chi menga.

Javohir o'ylab dedi:
Javobi oson ekan.
O'g'ri so'zin oldida,
«T» tushib qolgan ekan.

AYYOR TULKI

Tulkiman ayyorgina,
Hiylaga tayyorgina.
Rostidan ko'ra biroq,
Sizni aldash qulayroq.

Shuning uchun ham meni,
Ayyor tulki deydilar.
Sizni aldab ketaman,
Maqsadimga yetaman.

Dilrabo ESHMIRZAYEVA,
Jizzax viloyati, Mirzacho'l tumanidagi
9-maktabning 6-«A» sinf o'quvchisi

(Gazetaning navbatdagi soni 16-avgustda chiqadi.)

BOSH MUHARRIR:
To'lqin HAYITOV

Dizaynerlar:
Fazliddin
SHOYODGOROV,
Olovuddin
ORIPOV
Navbatchilar:
Axtamqul KARIM,
Yusuf ABDULLAYEV

Gazeta
O'zbekiston
Matbuot va
axborot
agentligida
0208-raqam
bilan 2007-yil
2-fevralda
ro'yxatdan
o'tgan.

TAHIR HAYATI:
Avaz MARAHIMOV,
Svetlana INOMOVA,
Qahramon QURANBOYEV,
Odina JAMOLDINOVA,
Jabbor RAZZOQOV,
Murtazo SULTONOV,
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir o'rinnbosari),
Feruza ADILOVA
(mas'ul kotib),
Dilmurod RAHMATILLA耶EV,
Dilshoda DADAJONOVA

Manzilimiz:

Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi, 30-uy.
Indeks: 100129.
Obuna indeksi: 198.
e-mail: tong1924@bk.ru
www.tongyulduzi.uz
Tel: 244-27-25, 244-63-08

Tel/faks:
(99871) 244-38-10

«O'zbekiston»
nashriyot-matbaa ijodiy
uyida chop etildi.
Haftaning
dushshanba kuni chiqadi.
Shakli A-3,
2 bosma taboq.
ISSN 2010-6092

Adadi - 34709
Buyurtma N: J 9866